

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
S
81

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TB NAALDWIJK.

Spinazierassenproef onder platglas, herfst 1953.

door;

D.v. Staalduine

2
06
81

264114 "1953"

Winklabank
Proefstation v. d.
Groenten- en Fruitteelt o. glas
Naaldwijk

Proefstation voor de Groenten- en Fruitteelt onder glas te Naaldwijk.

SPINAZIERASSENPROEF ONDER PLATGLAS, HERFST 1953.

Doel.

Bij een bezoek aan het I.V.T. te Wageningen waren ons bij een voorjaars- teelt enige snelgroeiende rassen opgevallen, die volgens ir Sneep Cavallius in groeisnelheid en opbrengst overtroffen.

Het doel was nu bij een herfstteelt onder platglas deze rassen te verge- lijken met enige andere rassen.

Opzet.

De proef werd genomen met onderstaande 4 rassen:

1. Breedblad Scherpzaad Zomer van de fa Koning en Vlieger te Goes.
2. Kortedag Scherpzaad van de fa Koning en Vlieger te Goes.
3. Kortedag van v. Rooyen te Naaldwijk.
4. Eerste Oogst van de fa R. Zwaan te Rotterdam.

De 2 eerstgenoemde rassen hadden in Wageningen zeer goed voldaan. Het is oorspronkelijk de opzet geweest om als 3de ras Cavallius van de fa Rood te Loosduinen op te nemen, doch dit ras was niet beschikbaar. In de plaats hiervan werd Kortedag van L. v. Rooyen te Naaldwijk genomen. Deze selectie gaat door voor een heel goede nabouwselectie van Cavallius. Als 4de ras werd Eerste Oogst gekozen van Rijk Zwaan. Dit ras staat bekend als een zeer vroe- ge selectie uit Breedblad Scherpzaad Zomer en wordt in de praktijk type "Ezelsoren" genoemd.

De proef werd genomen in een platglasrij van 80 ramen, direct achter waren- huis IV gelegen. Tussen het warenhuis en de Oostzijde van de rij was slechts een pad van + 75 cm breedte.

De rassen werden in 4-voud op vakjes van 5 ramen vergeleken (zie de platte- grond op bijlage I).

Op elk vakje van 5 ramen werd 175 gram zaad gezaaid. Dit kwam overeen met een hoeveelheid van + 4 ons zaad per rr^2 ($14 m^2$).

Verloop van de teelt.

De grond werd bemest met $\frac{3}{4}$ kg kalkammonsalpeter per rr^2 . Nadat de grond van deze voormalige meloenenrij gelijk en daarna goed nat was gemaakt, werd op 17 September het zaad, dat 24 uur was voorgeweekt, gezaaid.

Om eventuele verschillen in wolfaantasting te krijgen, werd het zaad niet tegen wolf (*Peronospora spinaciae*) ontzmet.

Door het zachte najaarsweer moest vanaf 25 September flink gelucht worden. Later werd dit zelfs uitgebreid tot het luchten van elk raam.

Op 16 October werd de spinazie geoogst, 1 maand na het zaaien dus was de spinazie oogstbaar. Voor de tijd van het jaar was de spinazie dus wel snel gegroeid.

Waarnemingen tijdens de groei.

Op 28 September was de stand van de spinazie op de meeste vakjes goed tot zeer goed. Alleen op 2 vakjes in parallel A en C was de stand te dun. Dit was bij no 1 Breedblad Scherpzaad Zomer (Koning en Vlieger te Goes) aan de Oostzijde en bij no 2 Kortedag (Koning en Vlieger te Goes) aan de Westzijde.

Op 5 October werden standcijfers gegeven. Een cijfer van 10 gold daarbij als een ideale stand. Een hoger cijfer dan 10 gaf aan dat de stand te dicht was. Bij een cijfer onder 10 liet de dichtheid in min of meerdere mate te wensen over. Uit de cijfers op bijlage II blijkt, dat de standdichtheid van de beide Kortedagrassen iets te dicht was. Van Eerste Oogst was deze in alle parallellen ideaal. Het ras Breedblad Scherpzaad Zomer op parallel A vertoonde een minder goede stand door enige open plekken. Waarschijnlijk was het daar voor de kieming wat te droog geweest.

Tussen de rassen onderling waren reeds kenmerkende overeenkomsten en verschillen vast te stellen. Overeenkomsten waren, dat Breedblad Scherpzaad Zomer van Koning en Vlieger en Eerste Oogst van Rijk Zwaan eenzelfde bladkleur hadden, doch dat eerstgenoemd ras bredere hartebladeren bezat en ook meer gedrongen groeide. De beide Kortedagrassen hadden een overeenkomstige lichtgroene bladkleur. Opvallend was steeds dat Kortedag van Koning en Vlieger sneller groeide dan Kortedag van v. Rooyen. Dit uitte zich in een minder hoog gewas en kleinere hartebladeren.

Op 15 October werden de vakjes gecontroleerd op wolfaantasting. Een cijfer van 10 betekende een zeer ernstige wolfaantasting en een cijfer van 0 geen wolf. Uit de cijfers op bijlage III blijkt, dat het ras Kortedag van Koning en Vlieger belangrijk meer aangetast was door wolf dan de andere rassen. In 3 van de 4 parallellen was dit zeer duidelijk. In parallel C had dit ras eenzelfde cijfer als het ras Breedblad Scherpzaad Zomer van Koning en Vlieger, dat na Kortedag van Koning en Vlieger het sterkst was aangetast.

De rassen Kortedag van v. Rooyen en Eerste Oogst vertoonden een geringe aantasting. Vooral de verschillen in wolfaantasting tussen de beide Kortedagrassen waren opvallend. In hoeverre een eventuele zaadbesmetting hierbij een rol gespeeld heeft, is natuurlijk onbekend.

De verschillen tussen de rassen waren nu, kort vóór de oogst, nog duidelijker dan bij de vorige waarneming. Het ras Breedblad Scherpzaad Zomer van Koning en Vlieger had de minst hoge stand. Dit was in alle parallellen duidelijk waarneembaar. De bladeren waren breder dan bij de andere rassen. Zoals uit het voorafgaande volgt waren de bladstelen van dit ras in verhouding tot de andere rassen korter. Overigens was de spinazie op de vakjes zeer uniform van hoogte. Een groot contrast hiermede vormde het ras Eerste Oogst, dat ongelijkmatig van hoogte was. Er waren bij dit ras zeer veel plantjes, die belangrijk boven de andere uitstaken. Dit is een typisch kenmerk voor dit type spinazie. Verschillen in bladkleur kwamen tussen Breedblad Scherpzaad Zomer en Eerste Oogst niet voor. De beide Kortedagrassen vertoonden de bekende lichtgroene bladkleur. Het ras Kortedag van Koning en Vlieger was op de parallellen A, C en D duidelijk hoger dan Kortedag van v. Rooyen. Alleen op parallel B was de hoogte van de spinazie lager. Dit werd e.i. veroorzaakt door de minder gunstige standplaats (op het eind van de platglasrij aan de Oostzijde).

De opbrengst.

De opbrengst werd bepaald van 4 ramen, d.i. 4.8 m^2 . Op bijlage IV zijn de opbrengstgegevens per vak vermeld. De opbrengst varieerde van 5.100 tot 10.200 kg. Een verschil dus van 100 %.

De standplaats blijkt van invloed geweest te zijn op de productie. Aan de Westzijde van de rij, waar de parallellen C en D lagen, was de opbrengst 9500 gram hoger dan aan de Oostzijde bij de parallellen A en B. De invloed van de betere belichting voor de spinazie aan de Westzijde komt hiermede goed tot uiting. Een verschil van 16 % hogere opbrengst is belangrijk.

Opvallend was ook, dat de opbrengst van de spinazie op de vakken die voor- of achteraan van de rij lagen, aanzienlijk beneden het gemiddelde bleef. De gemiddelde opbrengst van deze "kantvakjes" was 20 % lager dan van de gemiddelde opbrengst van alle vakjes tezamen. Op bijlage V zijn daarom de opbrengstgegevens vermeld exclusief de 4 "kantvakken". Vergelijken we dan de gemiddelde opbrengst met die, welke op bijlage IV vermeld zijn, dan zien we dat de gemiddelde opbrengst per ras in enkele gevallen zeer sterk gestegen was. In het bijzonder was dit voor de rassen Breedblad Scherpzaad Zomer en Kortedag van de fa Koning en Vlieger het geval.

Duidelijk is, dat Breedblad Scherpzaad Zomer en Eerste Oogst een lagere

productie hebben dan de beide Kortedagrassen. Wat opbrengst betreft moet de voorkeur aan Kortedag van Koning en Vlieger worden gegeven. Doordat dit ras belangrijk meer was aangetast door wolf dan Kortedag van v. Rooyen werd het verschil in hogere opbrengst in deze proef hierdoor nadelig beïnvloed. Indien we de gemiddelde opbrengst van het minst productieve ras, Breedblad Scherpzaad Zomer, op 100 stellen gaven de Kortedagrassen van Koning en Vlieger en van v. Rooyen een resp. 22 en 14 % hogere opbrengst. Het ras Eerste Oogst gaf volgens bovengenoemde berekening slechts een 4 % hogere opbrengst dan Breedblad Scherpzaad Zomer.

Smeul of aanslag kwam praktisch niet voor. Tussen de rassen onderling kwamen wat dit betreft geen verschillen voor.

De rassen werden niet afzonderlijk geveild. De prijs per kg was 18 ct.

Conclusie .

Het Kortedagras van Koning en Vlieger gaf de hoogste opbrengst. Jammer was, dat dit ras wat gevoeliger bleek voor wolf dan de andere rassen. Door zaadontsmetting en bestuiving van het gewas met zinebhoudende middelen kan wellicht het optreden van wolf in de toekomst worden tegengegaan.

Kortedag van v. Rooyen was no 2 in opbrengst. Van de 4 beproefde rassen had dit ras de minste wolfaantasting.

Eerste Oogst van Rijk Zwaan gaf een ongelijkmatig gewas en een duidelijk lagere opbrengst dan de beide Kortedagrassen.

Breedblad Scherpzaad Zomer van Koning en Vlieger gaf de laagste opbrengst. De groei van dit ras was t.o.v. de andere rassen zichtbaar minder. De bladeren waren grover dan van de andere rassen.

De proefnemer,
D. v. Staalduine.

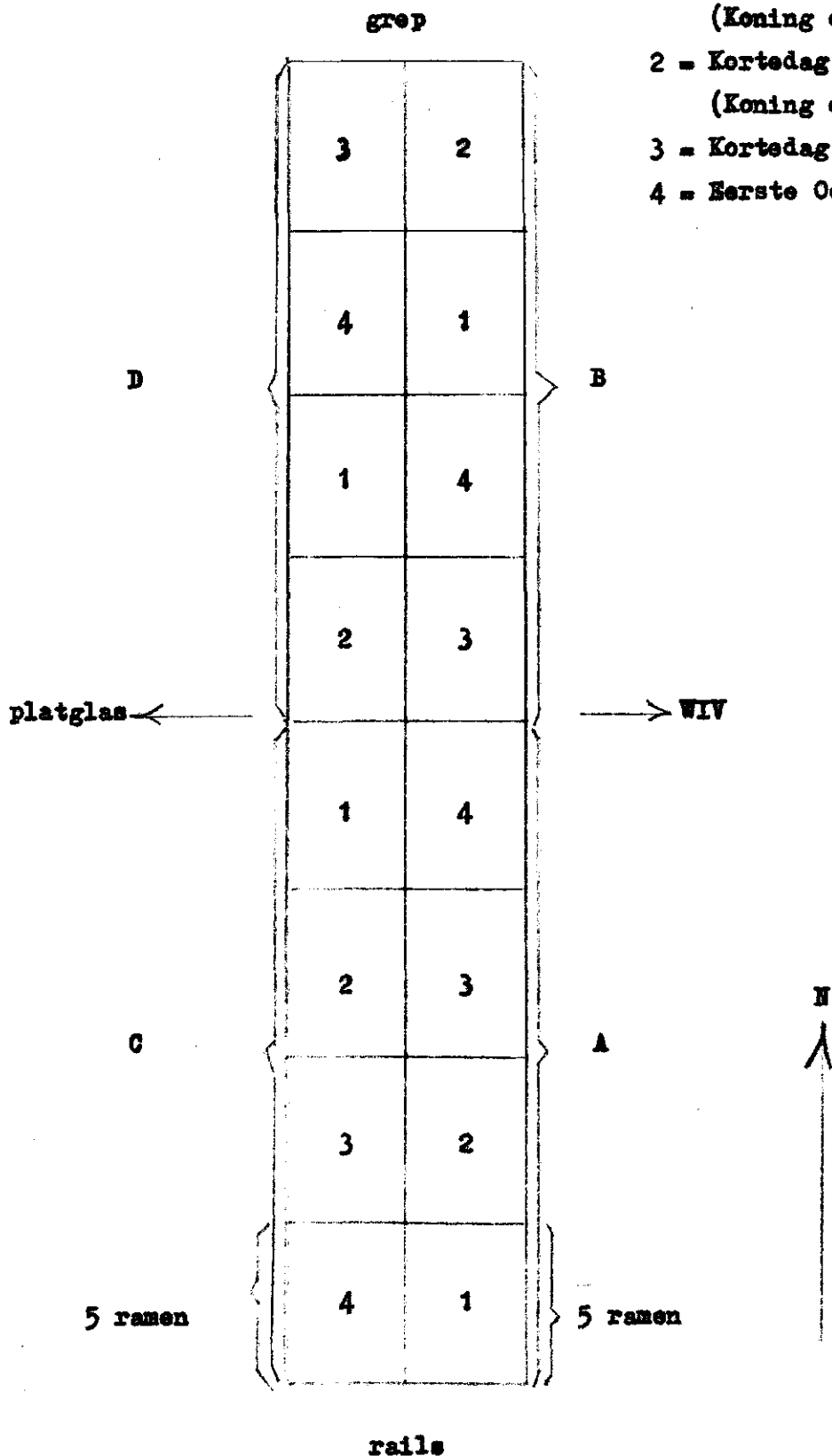
11-8-'54

C.M.

Plattegrond

Toelichting:

- 1 = Breedblad Scherpzaad Zomer (Koning en Vlieger)
- 2 = Kortedag Scherpzaad (Koning en Vlieger)
- 3 = Kortedag van v. Rooyen
- 4 = Eerste Oogst (Rijk Zwaan)

Cijfers over standdichtheid op 5 October 1953.

Rassen	Parallèllen				Gemiddeld
	A	B	C	D	
1 Breedblad Scherpzaad Zomer Koning en Vlieger	7 $\frac{1}{2}$	10	10	9	9
2 Kortedag Koning en Vlieger	12	10	12	12	11 $\frac{5}{8}$
3 Kortedag v. Rooyen	11	11	10	11	11
4 Eerste Oogst Rijk Zwaan	10	10	10	10	10

Cijfers voor de mate van wolfaantasting op 15 October 1953.

Rassen	Parallellen				Gemiddeld
	A	B	C	D	
1 Breedblad Scherpsaad Zomer Koning en Vlieger	3	1	3	1	2
2 Kortedag Koning en Vlieger	5	2	3	4	3½
3 Kortedag v. Rooyen	2	1	1	½	1
4 Eerste Oogst Rijk Zwaan	2	1	1	2	1.5

Opbrengstgegevens op 16 October in grammen. 4 Parallellen.

Rassen	A	B	C	D	Totaal	Gemiddeld
1 Breedblad Scherpzaad Zomer Koning en Vlieger	5100	7700	7800	7900	28500	7125
2 Kortedag Koning en Vlieger	8200	6500	10200	10100	35000	8750
3 Kortedag v. Rooyen	7800	9600	9200	8200	34800	8700
4 Eerste Oogst Rijk Zwaan	7500	7500	7200	8800	31500	7875
Totaal	28600	31300	34400	35000	129800	8112

Opbrengstgegevens op 16 October 1953, in grammen, 3 Parallellellen.

Rassen	A	B	C	D	Totaal	Gemiddeld
1 Breedblad Scherpzaad Zomer Koning en Vlieger		7700	7800	7900	23400	7800
2 Kortedag Koning en Vlieger	8200	-	10200	10100	28500	9500
3 Kortedag v. Rooyen	7800	9600	9200	-	26600	8866
4 Eerste Oogst Rijk Zwaan	7500	7500	-	8800	24300	8100